

ΚΥΠΡΙΑΚΗ

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ,
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ και ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Χρήστος Αντωνιάδης
Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας ΥΠΠΑΝ
Δεκέμβριος 2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	1
2. Πυρασφάλεια στα σχολεία	4
3. Υγραέριο	9
4. Κατασκευές από αμίαντο	13
5. Μέσα Διαφυγής και Έξοδοι κινδύνου	16
6. Ο περί Ασφάλειας και Υγείας στην εργασία νόμος – Γενικοί όροι που αφορούν τον σχεδιασμό σχολικών κτηρίων	19
7. Ασφαλείς χώροι εργασίας	26
8. Εκτέλεση οικοδομικών εργασιών εντός ορίων σχολικών εγκαταστάσεων	29
9. Ασφάλεια και Υγεία στο περιβάλλον της εργασίας σας	31
10. Διάφορα σήματα χρήσιμα για τα σχολεία	33
11. Ασφάλεια και Υγεία στο χώρο του κυλικείου	35
12. Ασφάλεια και Υγεία κατά την εργασία σε εξοπλισμό με οθόνες οπτικής απεικόνισης	37
13. Ηλεκτρισμός	46
14. Χημικές ουσίες στο εργασιακό περιβάλλον	49
15. Κάπνισμα στους σχολικούς χώρους	55
16. Μηχανήματα	56
17. Εργαστήρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας	63
18. Αίθουσα Οικιακής Οικονομίας	65
19. Εργαστήρια Φυσικής	66
20. Εργαστήρια Χημείας	67
21. Έλεγχος σχολικών λεωφορείων	68

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η νέα Νομοθεσία που εισάγεται στα πλαίσια της εναρμόνισης με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης περιέχει θέματα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στην εργασία. Συγκεκριμένα σύμφωνα με:

- Το άρθρο 3 του Νόμου, η ασφάλεια και υγεία στην εργασία εφαρμόζεται οπουδήποτε εκτελείται εργασία από ή εκ μέρους της Δημοκρατίας.
- Το άρθρο 53 αναφέρει ότι παράλειψη συμμόρφωσης του Νόμου αποτελεί ποινικό αδίκημα και ότι οι υποχρεώσεις, έναντι του πιο πάνω Νόμου, ενός εργοδότη του Δημόσιου τομέα δε διαφοροποιούνται από τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε εργοδότη.
- Ο κάθε εργοδότης είναι υπεύθυνος και για τα πρόσωπα που δεν εργοδοτούνται από αυτόν αλλά μπορεί να επηρεαστούν από δραστηριότητες στο τόπο εργασίας και να εκτεθούν σε κίνδυνο.

Το Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας (ΥΠΠΑΝ), ανταποκρινόμενο στις εισηγήσεις του Συνδέσμου Ασφάλειας και Υγείας Κύπρου ανέθεσε καθήκοντα Λειτουργού Ασφάλειας και Υγείας σε τρεις εκπαιδευτικούς, οι οποίοι θα οργανώσουν τον απαραίτητο μηχανισμό για να επιλαμβάνονται όλων των θεμάτων που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στους σχολικούς χώρους.

Το ΥΠΠΑΝ εφαρμόζει την οργανωτική δομή Υπηρεσίας Λειτουργών Ασφάλειας και Υγείας που έχει υιοθετηθεί και από το τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Ως εκ τούτου κάθε σχολική μονάδα θα έχει τον Αντιπρόσωπό της. Κατά προτίμηση να είναι ο/η Διευθυντής/ Διευθύντρια ή ένας Βοηθός Διευθυντής/ Διευθύντρια.

Τα καθήκοντα των Αντιπροσώπων Ασφάλειας είναι:

1. Να μελετούν το ενημερωτικό υλικό που θα τους χορηγεί το κλιμάκιο των Λειτουργών Ασφάλειας και Υγείας του ΥΠΠΑΝ.
2. Για κάθε πρόβλημα που εμπίπτει στην αντίληψή τους και που σχετίζεται με τις συνθήκες ασφάλειας και υγείας, να επικοινωνούν γραπτώς με το ΥΠΠΑΝ.
3. Να εισηγούνται στους Λειτουργούς λήψη μέτρων για αποφυγή ατυχημάτων και βλάβες στην υγεία.
4. Να συνοδεύουν τους Λειτουργούς του ΥΠΠΑΝ κατά τη διεξαγωγή επιθεώρησης.
5. Να συμβουλεύουν τους μαθητές/μαθήτριες και εκπαιδευτικούς σε θέματα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία.
6. Να φροντίζουν και να ενδιαφέρονται για τη δική τους ενημέρωση, πληροφόρηση και εκπαίδευση, καθώς και των συναδέλφων τους στα θέματα ασφάλειας και υγείας.

7. Γενικά εκπροσωπούν το σύνολο της σχολικής μονάδας για όλα τα θέματα που αφορούν την ασφάλεια και υγεία στη μονάδα τους.
8. Τα προβλήματα των Αντιπροσώπων (Διευθυντών/ Διευθυντριών των Σχολείων) θα συζητούνται και θα επιλύονται από την Επιτροπή Ασφάλειας του σχολείου σε συνεργασία, όπου κρίνεται αναγκαίο, με τους Λειτουργούς του ΥΠΠΑΝ.
9. Ενημερωτικό υλικό θα χορηγείται σε τακτά χρονικά διαστήματα από τους Λειτουργούς Ασφάλειας και Υγείας του ΥΠΠΑΝ.
10. Για περισσότερες πληροφορίες θα επικοινωνείτε στα τηλέφωνα: 22800965

22800988,

22800989

2. ΠΥΡΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

Οι χώροι του σχολείου πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με επαρκή και κατάλληλο εξοπλισμό κατάσβεσης της πυρκαγιάς καθώς και κατάλληλα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού, εκεί όπου απαιτούνται. Ο εξοπλισμός κατάσβεσης και τα συστήματα πυρανίχνευσης και συναγερμού πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα, ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους. (Ν.89(Ι)96, άρθρο 32)

Σύμφωνα με το Νόμο ο/η Διευθυντής/ Διευθύντρια του σχολείου παρακολουθεί τα θέματα Πυρασφάλειας και ενημερώνει το μητρώο του πυροσβεστικού εξοπλισμού. Σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία φροντίζει για την συντήρηση, έλεγχο και την καταλληλότητα του εξοπλισμού και προβαίνει σε ασκήσεις ετοιμότητας σύμφωνα με το σχέδιο πυροπροστασίας του σχολείου.

Χρήσιμες Συμβουλές:

1. **Προδιαγραφές:** Ο πυροσβεστήρας που θα αγοράσετε να είναι κατασκευασμένος σύμφωνα με αναγνωρισμένες προδιαγραφές.

2. Τοποθέτηση πυροσβεστήρων:

Ο πυροσβεστήρας να κρεμαστεί στο τοίχο, κοντά στην είσοδο με τη χειρολαβή του σε ύψος 1,20 μέτρα από το δάπεδο.

3. Συντήρηση: Διαβάστε τις οδηγίες που αναγράφονται στον πυροσβεστήρα για να ξέρετε ακριβώς τι πρέπει να κάνετε ώστε να διατηρείται σε λειτουργήσιμη κατάσταση. Μετά από κάθε χρήση ο πυροσβεστήρας πρέπει να επαναγεμιστεί σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή. Ο πυροσβεστήρας πρέπει να συντηρείται μια φορά το χρόνο (βλέπε οικεία Σχολική Εφορεία).

4. Σημασία στα προληπτικά μέτρα:

4.1. Οι σταθερές θερμάστρες πρέπει να είναι προστατευμένες με τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι δυνατή η επαφή της φλόγας με παρακείμενα καύσιμα ή άλλα εύφλεκτα υλικά.

4.2. Να διακόπτουμε το ηλεκτρικό ρεύμα μόλις τελειώσουμε την εργασία μας με ηλεκτρική συσκευή ή ηλεκτρικό εργαλείο.

4.3. Να προσέχουμε τα ελαττωματικά ηλεκτρικά είδη, τα φθαρμένα σύρματα και την κατάχρηση στη λειτουργία των πριζών γιατί τότε υπάρχει κίνδυνος τοπικής υπερθέρμανσης στο σύρμα, που με τη σειρά του θα προκαλέσει ανάφλεξη.

4.4. Το προσωπικό του σχολείου θα πρέπει να είναι ενήμερο για το Σχέδιο Πυροπροστασίας της σχολικής μονάδας, του συστήματος συναγερμού και τη χρήση του πυροσβεστικού εξοπλισμού.

5. Ενέργειες που πρέπει να κάνουμε όταν επισημάνουμε πυρκαγιά:

5.1. Μόλις επισημάνουμε πυρκαγιά να διακόπτουμε το ηλεκτρικό ρεύμα σε όλες τις ηλεκτρικές συσκευές.

5.2. Να εκκενώσουμε το χώρο από τα άτομα που βρίσκονται στο δωμάτιο που εκδηλώθηκε η πυρκαγιά.

5.3. Να φροντίσουμε για την άμεση πυρόσβεση χρησιμοποιώντας τα πυροσβεστικά μέσα που υπάρχουν στο σχολείο και είναι κατάλληλα για την συγκεκριμένη φωτιά.

5.4. Να ενεργοποιήσουμε αμέσως το σύστημα συναγερμού της σχολικής μονάδας.

5.5. Να καλέσουμε την Πυροσβεστική Υπηρεσία (τηλ. 112) όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο.

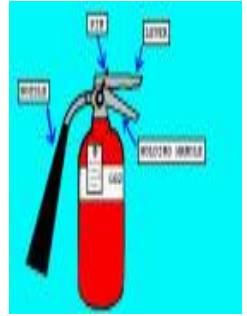
5.6. Να κλείσουμε τις πόρτες και τα παράθυρα ώστε να περιοριστεί το οξυγόνο και να μην επεκταθεί γρήγορα η φωτιά και έξω από το χώρο που εκδηλώθηκε.

5.7. Αν παγιδευτούμε σε ένα κτήριο που καίγεται, συστήνουμε να κινούμαστε όσο μπορούμε πιο χαμηλά, γιατί ο καπνός είναι πολύ λίγος κοντά στο πάτωμα.

6. Χρήση πυροσβεστήρων:

6.1. Πυρκαγιά σε ηλεκτρικές συσκευές: Πρώτιστη ενέργεια να διακόψουμε το ηλεκτρικό ρεύμα.

Θα χρησιμοποιήσουμε πυροσβεστήρα ξηρής σκόνης ή πυροσβεστήρα διοξειδίου του άνθρακα (αερίων). Οι πυροσβεστήρες νερού και αφρού είναι εντελώς ακατάλληλοι γιατί έχουν ως βάση τους το νερό που αποτελεί καλό αγωγό του ηλεκτρισμού.

6.2. Πυρκαγιά σε στερεά υλικά: Το νερό ψύχει την καύσιμη ύλη. Η χρήση πυροσβεστήρα νερού έχει άμεσα αποτελέσματα.

6.3. Πυρκαγιά σε υγρά καύσιμα: Χρησιμοποιούμε πυροσβεστήρες ξηρής σκόνης, αφρού και διοξειδίου του άνθρακα.

3. ΥΓΡΑΕΡΙΟ

Οδηγίες Χρήσεως.

1. Τοποθέτηση συσκευών: Οι συσκευές που εργάζονται με υγραέριο πρέπει να τοποθετούνται μακριά από καύσιμα υλικά (κουρτίνες, χαρτιά, κ.λ.π.) και σε σημεία με καλό αερισμό χωρίς ρεύματα αέρα. Η χρήση μετακινούμενων (φορητών) θερμαστών και μικρών μετακινούμενων συσκευών μαγειρικής (camping gas) δεν συστήνονται από την Πυροσβεστική Υπηρεσία.

2. Τοποθέτηση κυλίνδρων υγραερίου: Πρέπει να τοποθετούνται πάντοτε σε όρθια θέση, έξω από το κτήριο, σε ανοικτό και σκιερό μέρος που υπάρχει καλός αερισμός. Για ασφάλεια των παιδιών, αυτοί πρέπει να τοποθετούνται σε μεταλλικά ερμάρια ή ερμάρια κτισμένα με υλικά τοιχοποιίας, τα οποία να διαθέτουν ανοίγματα (λούβερς) σε χαμηλά σημεία της κατασκευής για σκοπούς εξαερισμού και να είναι κλειδωμένα. Οι κύλινδροι υγραερίου μπορεί να εκραγούν αν εμπλακούν σε πυρκαγιά. Κατά τη διάρκεια που το σχολείο δεν λειτουργεί οι διακόπτες παροχής υγραερίου από τους κυλίνδρους πρέπει να κλείνουν για αποφυγή της πιθανής απώλειας.

Μεταφορά υγραερίου: Η μεταφορά του υγραερίου από τους κυλίνδρους προς τις συσκευές υγραερίου πρέπει να γίνεται με χάλκινους σωλήνες εγκριμένου τύπου. Όπου είναι απαραίτητη η χρήση ελαστικού σωλήνα, αυτός πρέπει να αντέχει σε ψηλές πιέσεις και να στερεώνεται με ειδικούς σφικτήρες (κλιπς) τόσο στη συσκευή όσο και στο μεταλλικό σωλήνα που προμηθεύει υγραέριο μέχρι εκείνο το σημείο. Ο πλαστικός αγωγός θα πρέπει να ελέγχεται συχνά και αν δημιουργηθεί οποιαδήποτε υποψία για φθορά να αντικατασταθεί αμέσως.

3. Επισήμανση διαρροής: Για εντοπισμό τυχόν διαρροής χρησιμοποιείται η σαπουνάδα. Η διαρροή θα φανεί από τις φυσαλίδες που θα δημιουργηθούν.

4. Διαρροή υγραερίου:

- 4.1.** Να κλείσετε το διακόπτη της συσκευής και το ρυθμιστή του κυλίνδρου.
- 4.2.** Να σβήσετε αμέσως όλες τις γυμνές φλόγες που υπάρχουν κοντά.
- 4.3.** Μην ανάψετε οποιαδήποτε φωτιά ή ηλεκτρικό διακόπτη ή συσκευή γιατί πιθανόν να προκληθεί βίαιη ανάφλεξη του υγραερίου.
- 4.4.** Να ανοίξετε όλες τις πόρτες και τα παράθυρα για να γίνει αερισμός του χώρου.
- 4.5.** Εάν η διαρροή οφείλεται σε ελαττωματικό κύλινδρο πρέπει να τον μεταφέρετε αμέσως έξω σε ανοιχτό και ασφαλισμένο μέρος και να κληθεί η Πυροσβεστική Υπηρεσία.

5. Χρήση συσκευής:

- 5.1.** Ανοίξτε πρώτα τον ρυθμιστή (ρολόι) του κυλίνδρου.
- 5.2.** Μετά ανάψτε ένα σπέρτο.
- 5.3.** Ακολουθώντας ανοίξτε το διακόπτη της συσκευής υγραερίου.

Ποτέ μην κάνετε το αντίθετο, γιατί υπάρχει κίνδυνος να καθυστερήσετε στο άναμμα του σπέρτου και να μαζευτεί μεγάλη ποσότητα υγραερίου στο δωμάτιο, αρκετή για να προκαλέσει βίαιη ανάφλεξη όταν τελικά θα ανάψετε το σπέρτο.

4. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΑΠΟ ΑΜΙΑΝΤΟ

Περί Αμιάντου (Ασφάλεια και Υγεία Προσώπων στην Εργασία) Νόμος του 1993 (Ν.23(Ι)/93)

Κάθε εργοδότης ο οποίος αναλαμβάνει την εκτέλεση εργασιών κατεδάφισης ή απομάκρυνσης αμιάντου ή και υλικών που περιέχουν αμίαντο σε σχολικούς χώρους πρέπει:

1. Να καταρτίζει σχέδιο εργασίας, το οποίο και θα υποβάλλει στις Τεχνικές Υπηρεσίες του ΥΠΠΑΝ και στο Υπουργείο Εργασίας για έγκριση πριν την έναρξη των προβλεπόμενων εργασιών. Στο σχέδιο πρέπει να αναφέρονται όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα για την υγιεινή και ασφάλεια των εργαζομένων. Το σχέδιο εργασίας πρέπει να προβλέπει ότι:
 - 1.1. Οι εργασίες θα γίνονται σε ώρες που δεν εργάζεται το σχολείο (Σάββατο, Κυριακή, αργίες, διακοπές)
 - 1.2. Ο αμίαντος ή τα υλικά που περιέχουν αμίαντο θα απομακρύνονται στο μέτρο που είναι εύλογα εφικτό πριν από την εφαρμογή των τεχνικών κατεδάφισης.

Θα χορηγείται κατάλληλος εξοπλισμός για την προστασία του προσωπικού και για την προστασία των λοιπών προσώπων που βρίσκονται στο χώρο των εργασιών ή κοντά στο χώρο αυτό.

2. Να χρησιμοποιεί όσο είναι δυνατό, εξειδικευμένο προσωπικό που να γνωρίζει τους κινδύνους και τα μέτρα προστασίας από αυτούς.
3. Να τοποθετεί πινακίδες προειδοποίησης σύμφωνα με τον Κανονισμό 13.
- 4.

Ο εργοδότης πρέπει να φροντίσει όπως οι χώροι εργασίας όπου υπάρχει αμιάντος:

Να είναι σαφώς οριοθετημένοι και να έχουν εμφανή σήμανση με πινακίδες προειδοποίησης.

Να μην είναι προσιτοί σε άλλους εργαζόμενους εκτός από εκείνους οι οποίοι πρέπει να μπαίνουν στους χώρους αυτούς, λόγω της εργασίας τους ή των καθηκόντων τους.

5. ΜΕΣΑ ΔΙΑΦΥΓΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

(Ν.89(Ι)/96, άρθρα 31, 34)

1. Κάθε υποστατικό που χρησιμοποιείται ως χώρος εργασίας πρέπει να διαθέτει επαρκή μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και επαρκή μέσα καταπολέμησης τυχόν πυρκαγιάς, όπως αυτά εύλογα θα απαιτούνται υπό τις περιστάσεις που υφίστανται στο υποστατικό.
2. Κάθε υποστατικό πρέπει να έχει τέτοια μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου, που να οδηγούν γρήγορα σε ασφαλή χώρο, χωρίς τα διαφεύγοντα πρόσωπα να εκτίθενται σε κίνδυνο.
3. Όλες οι θύρες που προορίζονται να χρησιμοποιηθούν ως μέσα διαφυγής από το σχολικό κτήριο, πρέπει να κατασκευάζονται ώστε να ανοίγουν προς τα έξω και πρέπει να συντηρούνται κατάλληλα.
4. Σε όλα τα υποστατικά πρέπει να λαμβάνονται αποτελεσματικά μέτρα για να διασφαλίζεται ότι όλο το προσωπικό του σχολείου είναι ενήμερο για τα μέσα διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου και για τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί σε περίπτωση κινδύνου.
5. Για όσο χρόνο οποιαδήποτε πρόσωπο στο σχολείο βρίσκεται μέσα στο υποστατικό, οποιαδήποτε θύρα που προορίζεται ως μέσο διαφυγής από το υποστατικό ή από οποιοδήποτε περιφραγμένο χώρο στον οποίο είναι εγκατεστημένο το υποστατικό, **δεν πρέπει να είναι κλειδωμένη ή στερεωμένη** με τρόπο που δεν θα είναι εύκολο και άμεσο το άνοιγμα της από την εσωτερική πλευρά.
6. Κάθε θύρα, οδός ή άλλη έξοδος που προορίζεται ως μέσο διαφυγής σε περίπτωση κινδύνου, ή παρέχει πρόσβαση στα μέσα διαφυγής, εξαιρουμένων των συνήθων εξόδων, πρέπει να είναι εμφανώς, ευδιακρίτως και διαρκώς σηματοδοτημένη με πινακίδα.
7. Διάδρομοι και εξοδοί κινδύνου που χρειάζονται φωτισμό, πρέπει να είναι εφοδιασμένες με εφεδρικό φωτισμό επαρκούς έντασης για την περίπτωση που θα υπάρξει διακοπή του συνήθους φωτισμού.
8. Τα αντικείμενα που υπάρχουν στο σχολείο πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο διαρρυθμισμένα ή τοποθετημένα ώστε σε περίπτωση κινδύνου να παρέχεται ελεύθερη οδός διαφυγής σε κάθε πρόσωπο που βρίσκεται στο σχολείο. Οι οδοί διαφυγής πρέπει να τηρούνται ελεύθεροι από οποιαδήποτε εμπόδια και από οποιοσδήποτε ουσίες ή υλικά που τα καθιστούν ολισθηρά.

9. Κάθε εσωτερική ή εξωτερική σκάλα πρέπει να διαθέτει ένα τουλάχιστον χειρολισθήρα ο οποίος πρέπει να συντηρείται κατάλληλα.

10. Οποιαδήποτε ανοικτή πλευρά σκάλας πρέπει να περιφράσσεται με την τοποθέτηση και συντήρηση στερεού και κατάλληλου κιγκλιδώματος επαρκούς ύψους ή με άλλα αποτελεσματικά μέσα.

11. Όλα τα ανοίγματα στα δάπεδα πρέπει να περιφράσσονται αποτελεσματικά ή να καλύπτονται αποτελεσματικά ώστε να αποφεύγονται πτώσεις προσώπων.

12. Από όλες τις αίθουσες διδασκαλίας με χωρητικότητα μεγαλύτερη των τριάντα μαθητών και όλα τα εργαστήρια και άλλες αίθουσες στις οποίες γίνεται χρήση υγραερίου ή άλλων επικίνδυνων υλικών **απαιτούνται δύο έξοδοι διαφυγής** σε υπαλλακτική θέση η μια από την άλλη.

Η υπαλλακτική έξοδος να ανοίγει προς τα έξω, σε εσοχή και να είναι εφοδιασμένη με σύρτη πανικού.

6. Ο ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΟΣ.ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΟΝ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΚΤΗΡΙΩΝ.

1. Όλες οι θύρες εξόδου που οδηγούν έξω από τα κτίρια, πρέπει να ανοίγουν προς την κατεύθυνση της εξόδου και να εφοδιαστούν με κατάλληλο σύρτη πανικού και κατάλληλες πινακίδες σήμανσης (Άρθρον 31).

2. Οι αίθουσες διδασκαλίας, τα εργαστήρια, οι αίθουσες προσωπικού, πρέπει να διαθέτουν δύο θύρες εξόδου που να οδηγούν έξω από τα κτίρια, για την ασφαλή διαφυγή των μαθητών και του προσωπικού σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλου επείγοντος περιστατικού (Άρθρον 31)

3. Πρέπει να διασφαλίζεται ικανοποιητικός αερισμός με φυσικά ή τεχνητά μέσα σε κάθε χώρο των κτιρίων (Άρθρον 21).

4. Οι ακόλουθοι όροι αφορούν τις διευκολύνσεις (υγειονομικές, καθαρισμού αποδυτηρίων και λήψης γευμάτων), οι οποίες πρέπει να παρέχονται, για χρήση από το προσωπικό των σχολείων και των μαθητών (Άρθρα 24, 25 και 26):

4.1. Πρέπει να παρέχονται ξεχωριστοί χώροι διευκολύνσεων για το διδακτικό προσωπικό, το εργατικό προσωπικό και τους μαθητές, χωριστά για κάθε φύλο.

4.2. Οι χώροι των υγειονομικών διευκολύνσεων πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με ικανοποιητικό αριθμό αποχωρητηρίων και ουρητηρίων, που θα έχουν τα κατάλληλα διαχωριστικά

παραπετάσματα τα οποία θα τα καθιστούν αθέατα και ατομικά, στο χώρο των υγειονομικών διευκολύνσεων ανδρών, και να έχουν κατάλληλη σήμανση για κάθε φύλο. Για το διδακτικό και βοηθητικό προσωπικό εφαρμόζονται οι πιο κάτω πίνακες:

(Κανονισμός 20) Κ.Δ.Π. 312/73 Υγειονομικές Διευκολύνσεις

Αρρένων

Αριθμός αρρένων, εργαζομένων κατά τον αυτόν χρόνον	Ελάχιστος αριθμός υγειονομικών διευκολύνσεων	
	αφοδευτήρια	ουρητήρια
Έως 15	1	1
Έως 25	1	2
Έως 50	2	3
Έως 75	3	4
Ανά 35 επί πλέον	1	1

Θηλέων

Αριθμός θηλέων, εργαζομένων κατά τον αυτόν χρόνον	Ελάχιστος αριθμός αφοδευτηρίων
Έως 15	1
Έως 30	2
Έως 50	3
Έως 70	4
Ανά 30 επί πλέον	1

Επίσης οι θαλαμίσκοι των αποχωρητηρίων πρέπει να έχουν παράθυρα που να ανοίγουν κατευθείαν στο ύπαιθρο για φυσικό αερισμό και θύρες εφοδιασμένες με σύστημα αυτόματης επαναφοράς.

- 4.3. Στους χώρους καθαρισμού πρέπει να τοποθετούνται και νιπτήρες εκτός των θαλαμίσκων των αποχωρητηρίων. Επίσης στους χώρους καθαρισμού του βοηθητικού προσωπικού και των μαθητών πρέπει να τοποθετείται τουλάχιστον ένα ντους για κάθε φύλο το οποίο να απομονώνεται από τους υπόλοιπους χώρους των διευκολύνσεων μέσω θύρας ή παραπετάσματος.
- 4.4. Τα ντους και οι νιπτήρες πρέπει να εφοδιάζονται με ζεστό και κρύο νερό.
- 4.5. Πρέπει να διαμορφώνεται χώρος αποδυτηρίων για το βοηθητικό προσωπικό και τους μαθητές και να κατασκευάζονται ατομικές ιματιοθήκες, χωρητικότητας τουλάχιστο $0,25\text{m}^3$ για το σύνολό τους.
5. Ο ηλεκτρολογικός εξοπλισμός και οι αγωγοί πρέπει να είναι κατάλληλοι και επαρκούς μεγέθους για την εργασία που προορίζονται και να κατασκευάζονται, εγκαθίσταται, προστατεύονται, λειτουργούν και συντηρούνται με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται οποιοσδήποτε κίνδυνος. Πρέπει να υπάρχουν πάντοτε διαθέσιμα προς επιθεώρηση μέσα στο κάθε σχολικό κτήριο, πλήρη ηλεκτρολογικά σχέδια της ηλεκτρικής εγκατάστασης, καθώς επίσης και όλων των ηλεκτρικών συσκευών που θα είναι εγκατεστημένες σ' αυτό (Άρθρο 35).
6. Πρέπει να εγκαθίσταται κατάλληλο σύστημα συναγερμού σε κάθε σχολικό κτήριο που να ακούγεται όταν χρειαστεί σε όλους τους χώρους του σχολείου, έτσι ώστε να ειδοποιούνται όλοι οι μαθητές/μαθήτριες και το προσωπικό σε περίπτωση πυρκαγιάς ή άλλου επείγοντος περιστατικού. Επίσης πρέπει να εγκατασταθεί κατάλληλο σύστημα πυρόσβεσης που να καλύπτει όλους τους χώρους του σχολείου. Τα συστήματα συναγερμού και πυρόσβεσης πρέπει να συντηρούνται και να δοκιμάζονται από αρμόδιο πρόσωπο ή τον υπεύθυνο των ομάδων πυρόσβεσης, σε κατάλληλα χρονικά διαστήματα ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματικότητά τους κατά τη χρήση τους (Άρθρο 32).
7. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιούνται εύφλεκτες ουσίες αυτές πρέπει να αποθηκεύονται σε κατάλληλη πυρίμαχη αποθήκη ή κατάλληλα ερμάρια πυρίμαχης κατασκευής. Η πυρίμαχη αποθήκη δεν πρέπει να επικοινωνεί καθόλου με άλλους χώρους του σχολείου αλλά να έχει θύρα που να ανοίγει στην αυλή. Πρέπει επίσης να έχει κατάλληλο αερισμό.
- Συστήνεται όπως, τα σημεία εξαερισμού τοποθετούνται ψηλά, κοντά στην οροφή και χαμηλά, κοντά στο δάπεδο. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να αποθηκεύονται στον ίδιο χώρο μη συμβατές χημικές ουσίες ή άλλα υλικά. Τα αποθηκευμένα δοχεία πρέπει να έχουν κατάλληλη και επαρκή σήμανση και να συνοδεύονται με οδηγίες για την ασφαλή χρήση της ουσίας που περιέχουν (Άρθρα 36 και 17 (3)(α)).

8. Το κιγκλίδωμα στους διαδρόμους των ορόφων πρέπει να έχει ύψος τουλάχιστον 1,10 m για την προστασία των μαθητών, του προσωπικού και άλλων προσώπων από πτώση. Επίσης κατάλληλο κιγκλίδωμα, ύψους τουλάχιστο 1,10m , πρέπει να τοποθετείται στις οροφές των κτιρίων που υπάρχει πρόσβαση και σε κάθε δάπεδο και διάδρομο που υπάρχει κίνδυνος κατακόρυφης πτώσης προσώπων από ύψος μεγαλύτερο από 2m. Σε όλα τα κλιμακοστάσια πρέπει να τοποθετείται κατάλληλο κιγκλίδωμα με χειρολισθήρα (Άρθρα 23 και 34).
9. Πρέπει να τοποθετούνται σε όλα τα σημεία εξόδου καθώς και σε άλλα σημεία των κτιρίων, συστήματα εφεδρικού φωτισμού έκτακτης ανάγκης, έτσι ώστε όλα τα πρόσωπα που βρίσκονται στα κτίρια να δύναται να εγκαταλείψουν με ασφαλή τρόπο αυτά σε περίπτωση διακοπής της ηλεκτρικής ενέργειας (Άρθρο 31).
10. Σε περίπτωση που χρησιμοποιείται υγραέριο, πρέπει οι φιάλες του υγραερίου να εγκατασταθούν σε ασφαλή χώρο στεγασμένο, εκτός κτιρίου και η διακλάδωση τους να γίνεται με κατάλληλους αγωγούς σύμφωνα με τις πρόνοιες της περί Πετρελαιοειδών Νομοθεσίας. Επίσης πρέπει να εγκατασταθεί βαλβίδα αποκοπής της παροχής του υγραερίου και σύστημα ανίχνευσης το οποίο θα ενεργοποιεί τη βαλβίδα αποκοπής σε περίπτωση διαρροής.

7. ΑΣΦΑΛΕΙΣ ΧΩΡΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΟΤΑΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΕΡΓΟΤΑΞΙΑ ΣΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

1. Πρέπει να υπάρχουν κιγκλιδώματα, παραπέτα ή άλλα κατάλληλα εμπόδια που εμποδίζουν την πτώση προσώπων, υλικών και εργαλείων από δάπεδα εργασίας, σκαλωσιές, εξέδρες εργασίας, διαδρόμους, εκσκαφές κ.λ.π..
2. Η περίφραξη του χώρου εργασίας πρέπει να είναι ασφαλής, να έχει ύψος τουλάχιστο 1,50 μέτρα και να φέρει προειδοποιητικές πινακίδες.
3. Στα ανοίγματα και στους λάκκους να υπάρχουν κατάλληλα προστατευτικά κιγκλιδώματα, καλύμματα με προειδοποιητικές πινακίδες ή άλλα εμπόδια που να εμποδίζουν την πτώση.
4. Οι χώροι εργασίας, οι δίοδοι και οι διάδρομοι να έχουν ομαλό δάπεδο, καθαρό από εμπόδια όπως υλικά ή άχρηστα.
5. Το εργοτάξιο να είναι γενικά τακτοποιημένο και τα υλικά τοποθετημένα και στοιβαγμένα με τάξη και ασφάλεια.

6. Να γίνουν οι κατάλληλες διευθετήσεις και να υπάρχουν τα κατάλληλα μέσα για τη συλλογή και απομάκρυνση των αχρήστων υλικών με ασφάλεια.
7. Στις σκαλωσιές να υπάρχουν τα κατάλληλα προστατευτικά κιγκλιδώματα και παραπέτα ή άλλα κατάλληλα εμπόδια σε όλα τα άκρα από τα οποία υπάρχει κίνδυνος πτώσης από κατακόρυφη απόσταση μεγαλύτερη των 2 μέτρων.
8. Το ύψος για τα προστατευτικά κιγκλιδώματα να είναι τουλάχιστο 115 cm και για τα παραπέτα τουλάχιστο 20,5 cm.
9. Να υπάρχουν ευκρινείς προειδοποιητικές απαγορευτικές πινακίδες και να έχουν τοποθετηθεί αποτελεσματικά εμπόδια που να αποτρέπουν τους εργαζόμενους να χρησιμοποιούν ημιτελείς σκαλωσιές.
10. Να γίνει διευθέτηση ώστε η διακίνηση των τροχοφόρων οχημάτων του προσωπικού και των επισκεπτών να είναι ασφαλής και σε χώρο που διαμορφώνεται γι' αυτό το σκοπό και για κανένα λόγο να μην επιτρέπεται η διακίνηση ή στάθμευση τροχοφόρων οχημάτων μέσα στην αυλή του σχολείου.

Να μην επιτρέπεται να εισέρχονται ή να εξέρχονται αυτοκίνητα από την είσοδο ή έξοδο των μαθητών/μαθητριών.

8. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΝΤΟΣ ΟΡΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Προγραμματισμός εκτέλεσης των εργασιών και κατάλληλης διάταξης των χώρων εργασίας, τοποθέτησης των υλικών, μηχανημάτων και αχρήστων υλικών.
2. Κατασκευή κατάλληλης και ικανοποιητικής αντοχής περίφραξης του χώρου του εργοταξίου προτού αρχίσει η εκτέλεση οποιασδήποτε εργασίας και τοποθέτηση απαγορευτικών πινακίδων εισόδου.
3. Τακτοποίηση όλων των υλικών καθώς και των αχρήστων υλικών σε περιορισμένους χώρους και διατήρηση καθαρών χώρων εργασίας και διακίνησης.
4. Διακίνηση τροχοφόρων οχημάτων και μηχανημάτων όπως π.χ. φορτηγά, εκσκαφείς, μηχανές ανάμειξης σκυροδέματος κλπ. μέσα σε προκαθορισμένους και περιφραγμένους διαδρόμους ή διευθέτηση ώστε τα τροχοφόρα οχήματα και μηχανήματα να εισέρχονται στα εργοτάξια εκτός των ωρών λειτουργίας των σχολείων.
5. Τοποθέτηση κατάλληλης και ικανοποιητικής αντοχής περίφραξης περιμετρικά όλων των εκσκαφών.

6. Τοποθέτηση διακόπτη διαρροής ευαισθησίας 30mA (RCD 30mA) στις εγκαταστάσεις παροχής ηλεκτρικού ρεύματος. Τακτοποίηση ηλεκτροφόρων καλωδίων ώστε αυτά να μην είναι εκτεθειμένα και γενικά λήψη κατάλληλων μέτρων προς αποφυγή του κινδύνου ηλεκτροπληξίας.
7. Λήψη κατάλληλων προστατευτικών μέτρων για προστασία των διαφόρων προσώπων που ευρίσκονται και διακινούνται μέσα στο χώρο του εργοταξίου και γύρω από αυτό, από τη πτώση υλικών όπως π.χ.:
 - τοποθέτηση προστατευτικού δικτύου στην εξωτερική πλευρά των σκαλωσιών.
 - Διαμόρφωση κατάλληλων διαδρόμων διακίνησης με προστατευτικά στέγαστρα.

Στις περιπτώσεις χρήσης μηχανημάτων που προκαλούν μεγάλη ηχορύπανση κατά τη λειτουργία τους όπως π.χ. αναβατόρια, μηχανές ανάμειξη σκυροδέματος (κουγκριομηχανές) κλπ. Θα μπορούσαν οι μηχανοκίνητες να αντικατασταθούν με ηλεκτροκίνητες, για τη μείωση του θορύβου κατά τη λειτουργία τους.

9. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΑΣ

Υπάρχουν αίθουσες διδασκαλίας που μπορεί να χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής, όπως είναι π.χ. η αίθουσα Χημείας, η αίθουσα Οικιακής Οικονομίας η αίθουσα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας κλπ.

Πρέπει να ξέρετε πως να προφυλάγεστε και πως να κάνετε την εργασία σας ασφαλισμένα για να προλαμβάνετε ή να αποφεύγετε τα ατυχήματα και τις βλάβες της υγείας σας.

1. Να παρέχονται και να χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα μηχανήματα και εξοπλισμός για την εκτέλεση της εργασίας.
2. Ακάλυπτα κινούμενα μέρη μηχανημάτων μπορεί να σας τραυματίσουν. Γι' αυτό βεβαιωθείτε ότι υπάρχουν πάντα τοποθετημένοι κατάλληλοι προφυλακτήρες σε τέτοια επικίνδυνα σημεία.
3. Αν εργάζεστε με χημικές ουσίες πρέπει να πληροφορηθείτε:
 - 3.1. Τι περιέχουν οι ουσίες αυτές.
 - 3.2. Αν προκαλούν βλάβη στον άνθρωπο.

- 3.3. Τι μέτρα πρέπει να παίρνετε και τι προστατευτικό εξοπλισμό πρέπει να χρησιμοποιείτε σε κάθε περίπτωση.
4. Αν υπάρχουν μηχανήματα που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη στην ακοή γιατί κάνουν υπερβολικό θόρυβο, ή να προκαλέσουν βλάβη στα μάτια γιατί εκτοξεύουν μικρά σωματίδια, τότε θα πρέπει εκτός από τον έλεγχο του κινδύνου στην πηγή του να χρησιμοποιηθούν και κατάλληλα προστατευτικά μέσα για την προσωπική προστασία του χρήστη.
5. Τα φθαρμένα σύρματα, οι σπασμένοι διακόπτες, πρίζες και ηλεκτρικές συσκευές μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο τις ζωές σας. Σε τέτοιες περιπτώσεις μην προσπαθήσετε να τα διορθώσετε μόνοι/ η σας. Μόνο αδειούχο ηλεκτρολόγος επιτρέπεται να κάμει αυτή την εργασία.
6. Πολλές φορές συμβαίνουν ατυχήματα που δεν τα προκαλούν ούτε ο ηλεκτρισμός ούτε τα μηχανήματα, αλλά η ακαταστασία στον τόπο εργασίας σας. Γι' αυτό ο χώρος εργασίας πρέπει να είναι τακτοποιημένος με ελεύθερους διαδρόμους χωρίς εμπόδια και το πάτωμα καθαρό.

10. ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΗΜΑΤΑ ΧΡΗΣΙΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ

A. Σήματα Απαγόρευσης:

- Τα σήματα ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ απαγορεύουν να κάνουμε κάποια ενέργεια.
- Τα σήματα αυτά έχουν σχήμα κυκλικό.
- Η ενέργεια που απαγορεύουν παριστάνεται με ένα μαύρο σύμβολο σε λευκό φόντο που περιβάλλεται από κόκκινη γραμμή.
- Επίσης μία κόκκινη γραμμή διασχίζει το σήμα από αριστερά προς τα δεξιά με κλίση 45°.

Απαγορεύεται η είσοδος στους μη έχοντες ειδική άδεια

Απαγορεύεται η κατάσταση με νερό

Απαγορεύεται η χρήση γυμνής φλόγας και το κάπνισμα

Απαγορεύεται το κάπνισμα

Μη πόσιμο νερό

Μην αγγίζετε

B. Σήματα πυροσβεστικού υλικού ή εξοπλισμού:

- Τα σήματα ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ Ή ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ δείχνουν τη θέση του.
- Τα σήματα αυτά έχουν σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο.
- Η ένδειξη του υλικού ή του εξοπλισμού παριστάνεται με λευκό σύμβολο σε κόκκινο φόντο.

Όταν πρέπει να δείξουμε την κατεύθυνση που πρέπει να ακολουθήσουμε για να φθάσουμε στο πυροσβεστικό υλικό ή εξοπλισμό, τότε τα αντίστοιχα σήματα συνδυάζονται με τα παρακάτω σήματα κατεύθυνσης:

π.χ.

11. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΚΥΛΙΚΕΙΟΥ

1. Το υποστατικό να είναι κατάλληλο για κυλικείο.
2. Ο κύλινδρος υγραερίου να φυλάγεται σωστά (βλ. θέμα «Υγραέριο»)
3. Να υπάρχει αναρτημένος ο εγκεκριμένος τιμοκατάλογος με όλα τα είδη, μέσα και έξω από το κυλικείο, σε περίοπτη θέση.
4. Να υπάρχει παροχή ζεστού και κρύου νερού στις βρύσες του κυλικείου.

5. Να υπάρχει ειδικά διαμορφωμένος χώρος για την προετοιμασία των σάντουιτς, που να χρησιμοποιείται μόνο γι' αυτό το σκοπό.
6. Να υπάρχει πυκνό συρμάτινο πλέγμα στα παράθυρα για προστασία από μύγες και άλλα έντομα.
7. Στο χώρο του κυλικείου να υπάρχουν κατάλληλα σκυβαλοδοχεία που να διατηρούνται πάντοτε κλειστά.
8. Να υπάρχει ειδικό θερμόμετρο μέσα στο χώρο του ψυγείου για να ελέγχεται η θερμοκρασία του και ο χώρος του ψυγείου να διατηρείται καθαρός.
9. Να χρησιμοποιούνται χωριστά σανιδάκια για τον τεμαχισμό των κρεάτων και των λαχανικών.
10. Να χρησιμοποιείται κατάλληλο κάλυμμα για την προστασία των σάντουιτς και των αρτοποιητικών προϊόντων (δικτυωτό πλέγμα, καθαρό χαρτί, μη τοξικό νάilon που να φέρει το σήμα καταλληλότητας για τρόφιμα).

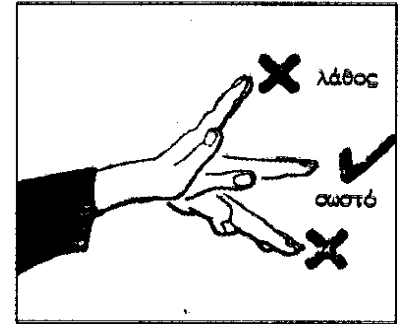

12. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΕ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΜΕ ΟΘΟΝΕΣ ΟΠΤΙΚΗΣ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗΣ

Ο εξοπλισμός με Οθόνες Οπτικής Απεικόνισης (Ο.Ο.Α.) χρησιμοποιείται σήμερα σε πολλούς τόπους εργασίας και πολλές φορές οι εργαζόμενοι ανησυχούν σχετικά με τυχόν επιπτώσεις στην υγεία τους. Μερικοί άνθρωποι που εργάζονται σε εξοπλισμό με Ο.Ο.Α. παραπονούνται για πονοκεφάλους και κούραση στα μάτια, πρήξιμο και μούδιασμα στα δάκτυλα, πόνους στον αυχένα και τη μέση, κλπ. Τα σημεία που ακολουθούν έχουν σκοπό να δώσουν απαντήσεις στα κυριότερα ερωτήματα που σας απασχολούν και εισηγούνται απλές διευθετήσεις που μπορούν να γίνουν στους τόπους εργασίας για να τους καταστήσουν πιο άνετους και κατάλληλους για αποφυγή των προβλημάτων που αναφέρονται πιο πάνω.

1. Σωστή θέση των δακτύλων και της παλάμης:

Μια κατάλληλη τεχνική πληκτρολόγησης βοηθά στην αποφυγή προβλημάτων στα δάκτυλα και στους καρπούς των χεριών. Προσπαθείτε να πληκτρολογείτε απαλά χωρίς ένταση στα δάκτυλα και με σωστή κλίση της παλάμης και των δακτύλων σε σχέση με το πληκτρολόγιο:

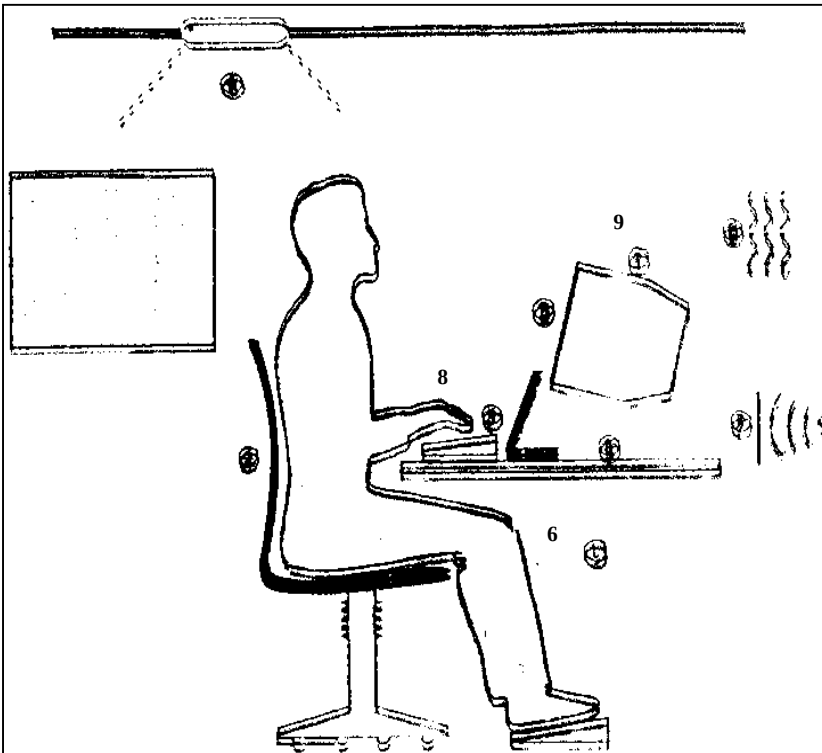

2. Διαρρύθμιση του χώρου εργασίας:

Πρώτα χρειάζεται απαραίτητα μια πλήρως ρυθμιζόμενη καρέκλα. Το ύψος του καθίσματος καθώς και το στήριγμα της πλάτης πρέπει να είναι ρυθμιζόμενα.

Δεν υπάρχει καμιά θέση εργασίας, που να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «ιδανική θέση». Η θέση που

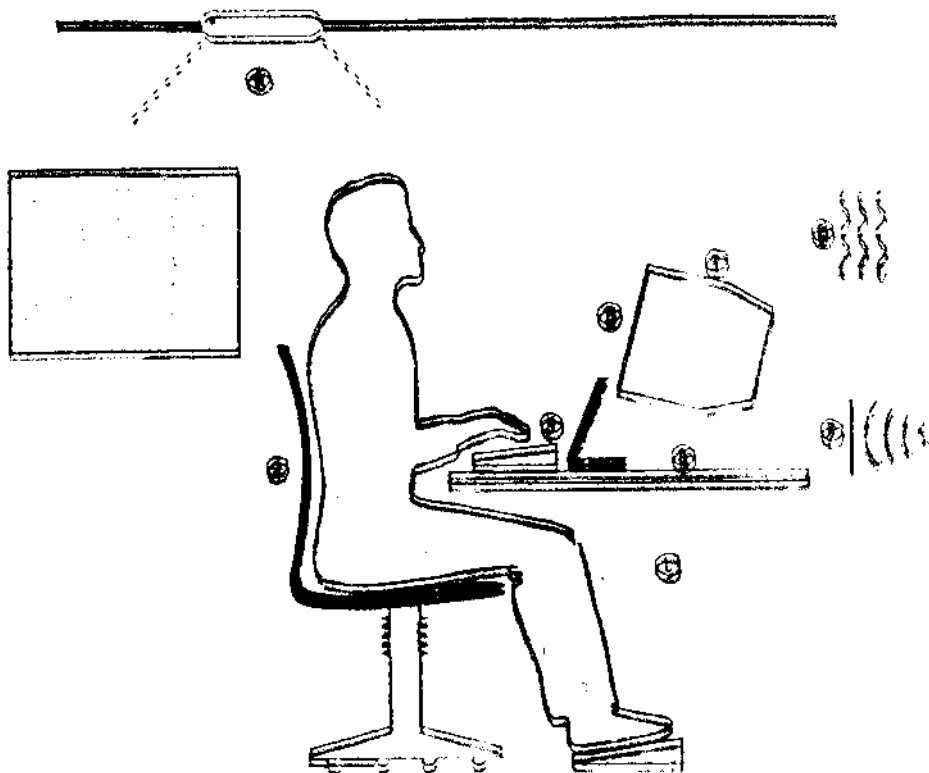
φαίνεται στο παρακάτω σχήμα θα σας βοηθήσει να νοιώθετε πιο άνετα.

1. Ρυθμιζόμενο στήριγμα της πλάτης/ μέσης.	6. Χώρος για άνετο κάθισμα και αλλαγή θέσης.
2. Καλή στήριξη της μέσης.	7. Βραχίονες σχεδόν οριζόντιοι.
3. Ρύθμιση του ύψους του καθίσματος.	8. Μικρή έκταση, κάμψη ή απόκλιση του καρπού.
4. Όχι πίεση στο εσωτερικό των ποδιών.	9. Ύψος και κλίση της οθόνης πρέπει να επιτρέπουν άνετη θέση της κεφαλής.
5. Υποπόδιο για κοντούς χρήστες.	

Πειραματιστείτε με διαφορετικές διατάξεις της οθόνης, του πληκτρολογίου και του αναλογίου τοποθετήσεως των εγγράφων και βρέστε την καλύτερη διάταξη που σας ταιριάζει.

Ελάχιστες απαιτήσεις για θέσεις εργασίας όπου χρησιμοποιείται εξοπλισμός με Ο.Ο.Α.

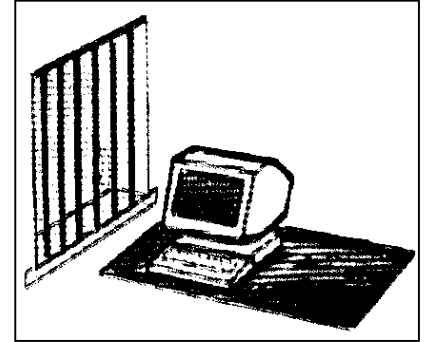

1. ΟΘΟΝΗ: Ευανάγνωστοι και σταθεροί χαρακτήρες. Ρυθμιζόμενοι χωρίς ανακλάσεις φωτός.	5. ΧΩΡΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΟΔΙΑ: Επιτρέπει αλλαγές στη θέση του σώματος για άνετη καθιστική εργασία.
2. ΠΛΗΚΤΡΟΛΟΓΙΟ: Εύχρηστο, ρυθμιζόμενο, ευανάγνωστοι χαρακτήρες στα πλήκτρα. Απόκριση με απαλή πίεση.	6. ΦΩΤΙΣΜΟΣ: Κατάλληλη αντίθεση, χωρίς άμεσο ή έμμεσο θάμβωμα ή ανακλάσεις.
3. ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Επιτρέπει τακτοποίηση ανάλογα με τις ανάγκες. Άνεση χώρου, χωρίς ανακλάσεις. Χρήση αναλογίου όταν χρειάζεται.	7. ΘΟΡΥΒΟΣ: Ο ελάχιστος.
	8. ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ: Κατάλληλη θερμοκρασία και υγρασία.
	9. ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ: Κατάλληλο για το σκοπό χρήσης. Προσαρμογή στις γνώσεις

4. **ΚΑΘΙΣΜΑ:** Πλήρης ρύθμιση, υποπόδιο.

του χειριστή, εμφανής απόκριση στους χειρισμούς και ενημέρωση για την κατάσταση του συστήματος.

Τοποθετείστε το τραπέζι και την οθόνη με τέτοιο τρόπο ώστε να αποφεύγεται ανάκλαση του φωτός και θάμβωμα. Δεν πρέπει να κοιτάζετε απευθείας σε παράθυρα και λαμπερά φώτα. Στα παράθυρα να τοποθετούνται κουρτίνες ή γρίλιες για έλεγχο του ανεπιθύμητου φυσικού φωτισμού.

3. Ακτινοβολία:

Η ακτινοβολία που εκπέμπεται από τις Ο.Ο.Α. δεν είναι τέτοια που να προκαλεί προβλήματα στην υγεία και δεν υπάρχει επίσης επιστημονική ένδειξη ότι επηρεάζει τις εγκύους.

4. Όραση

- Δεν έχει αποδειχθεί από τις έρευνες που έχουν γίνει ότι η εργασία σε εξοπλισμό με Ο.Ο.Α. βλάπτει την όραση και τα μάτια του χειριστή.
- Πολλοί χειριστές παραπονούνται για πονοκεφάλους και πόνο στα μάτια. Αυτό συμβαίνει σε οποιονδήποτε εργάζεται συγκεντρωμένος στο ίδιο σημείο για μεγάλο χρονικό διάστημα. Γι' αυτό πρέπει να γίνονται συχνά μικρά διαλείμματα για ξεκούραση. Τέτοια συμπτώματα όμως μπορεί να οφείλονται και σε κακή θέση εργασίας ή κακή ρύθμιση της οθόνης (τρέμουλο, λαμπρότητα, θάμβωμα, κλπ.).
- Όπως και άλλοι εργαζόμενοι που ασχολούνται με γραφειακές εργασίες, οι εργαζόμενοι σε εξοπλισμό με Ο.Ο.Α. είναι καλά να ελέγχουν σε τακτά χρονικά διαστήματα την όρασή τους.
- Ο χώρος όπου είναι τοποθετημένη η οθόνη πρέπει να έχει ικανοποιητικό γενικό φωτισμό, που να μην προκαλεί θάμβωμα και ανακλάσεις.

5. Ενέργειες εργοδοτών:

- Οι εργοδότες πρέπει να αναλύουν όλα τα προβλήματα ασφάλειας και υγείας στα σημεία όπου χρησιμοποιείται εξοπλισμός Ο.Ο.Α. και να παίρνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα για έλεγχο των κινδύνων που εντοπίζονται.
- Πρέπει να κάμνουν διευθετήσεις έτσι ώστε οι εργαζόμενοι σε εξοπλισμό Ο.Ο.Α. να κάμνουν περιοδικά και συχνά, μικρά διαλείμματα για ξεκούραση.

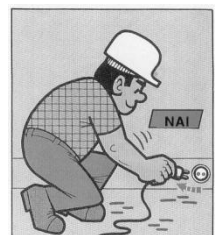

13. ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ

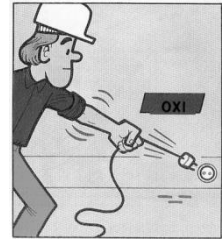
- Μόνο ένα εξειδικευμένο πρόσωπο, εκπαιδευμένο γι' αυτό το σκοπό, μπορεί να τοποθετεί, τροποποιεί, επιδιορθώνει ή συντηρεί τις ηλεκτρικές εγκαταστάσεις.
- Κάθε μαστοριά μπορεί να γίνει αιτία σοβαρού ατυχήματος: ηλεκτροπληξία ή εγκαύματα.
- Ποτέ μη μαστορεύετε ή τροποποιείτε ηλεκτρικές εγκαταστάσεις.
- Υποδεικνύετε αμέσως κάθε ανωμαλία και κάθε ελάττωμα στον άμεσα υπεύθυνο.
- Μη χρησιμοποιείτε ποτέ οποιοδήποτε φορητό ηλεκτρικό εργαλείο που παρουσιάζει εξωτερικές κακώσεις, πριν ελεγχθεί από αρμόδιο πρόσωπο.
- Μη χρησιμοποιείτε φορητά ηλεκτρικά εργαλεία σε εξωτερικό χώρο, όταν βρέχει.
- Μην τοποθετείτε τα καλώδια, τις φίσιες (ρευματολήπτες), τις πρίζες κλπ. μέσα σε νερά.

Για να αποφύγετε τους κινδύνους ηλεκτροπληξίας:

- Ελέγχετε σχολαστικά την κατάσταση των φορητών εργαλείων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των πριζών και των φισιών.
- Ποτέ μη μαστορεύετε ένα εργαλείο ή μια πρίζα: πάντα να ζητάτε τη βοήθεια προσοντούχου ηλεκτρολόγου.
- Να χειρίζεστε με προσοχή τις πρίζες, τις φίσιες κλπ.

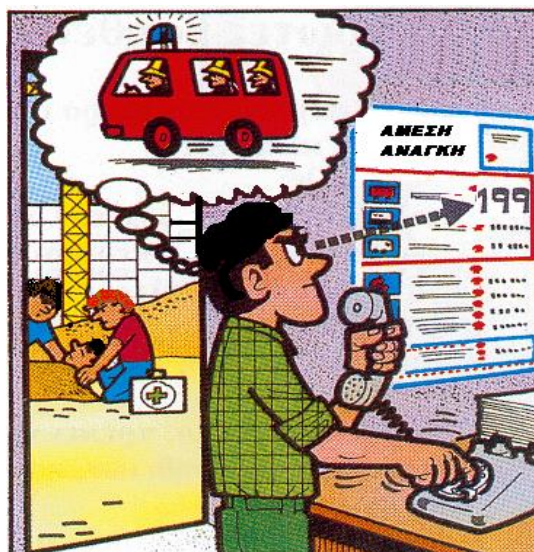

- Να χρησιμοποιείτε ρευματολήπτες (φίσιες) και ρευματοδότες (πρίζες) κατάλληλου τύπου.
- Μην τοποθετείτε καλώδια πάνω σε οξείες και αιχμηρές γωνιές.
- **Για να βγάλετε ένα ρευματολήπτη (φίσια) από την πρίζα, να τραβάτε τον ίδιο τον ρευματολήπτη, ποτέ το καλώδιο.**
- Όταν εκτελούνται εργασίες κοντά σε αγωγούς που βρίσκονται υπό τάση, εναέριους ή υπόγειους, να τηρείτε τις αποστάσεις ασφαλείας.
- Τις αποστάσεις αυτές μπορείτε να τις ζητήσετε από την Αρχή Ηλεκτρισμού.

Αν είστε μάρτυρας ενός ατυχήματος:

- Αν πρόκειται για ηλεκτροπληξία, μην αγγίζετε το θύμα. Διακόψτε ή στείλετε να διακόψουν αμέσως το ηλεκτρικό ρεύμα και αρχίστε τότε μόνο τεχνητή αναπνοή, αναμένοντας βοήθεια.
- Ειδοποιείτε χωρίς χρονοτριβή τον άμεσα υπεύθυνο καθώς και το υπεύθυνο πρόσωπο των πρώτων βοηθειών.
- Μη δώσετε στο θύμα τίποτα να πει.
- Απομακρύνετε τους περίεργους.

14. ΧΗΜΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΣΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

(Κίνδυνοι για την Υγεία και Μέτρα Προστασίας)

1. Φυσική κατάσταση των χημικών ουσιών στο εργασιακό περιβάλλον.

- 1.1. **Αέρια**: Συνήθως υγροποιημένα σε δοχεία πίεσης π.χ. χλώριο, αμμωνία, μονοξείδιο του άνθρακα, αμμωνία.
- 1.2. **Ατμοί**: Είναι η αέρια μορφή ουσιών που βρίσκονται κανονικά σε υγρή ή στερεή κατάσταση π.χ. ατμοί οργανικών διαλυτών, οξέων, υδραργύρου.
- 1.3. **Σκόνες**: Στερεά σωματίδια στον αέρα διαμέτρου 0,1 έως 25mm π.χ. αμίαντος, χαλαζίας, μόλυβδος, ξύλο.
- 1.4. **Καπνοί**: Στερεά σωματίδια που δημιουργούνται με συμπύκνωση υλικών από την αέρια κατάσταση π.χ. οξειδίου του μολύβδου, σιδήρου, χαλκού.
- 1.5. **Ομίχλη (Νέφος)**: Αιωρούμενα σταγονίδια που δημιουργούνται κατά τη συμπύκνωση κατάσταση ή με τον ψεκασμό ενός υγρού.

2. Τρόποι εισόδου χημικών ουσιών στον οργανισμό

2.1. Εισπνοή:

Η εισπνοή τοξικών ουσιών είναι ο συνηθέστερος και σημαντικότερος τρόπος εισόδου των ουσιών αυτών στον οργανισμό του εργαζομένου. Το 90% των επαγγελματικών ασθενειών (αν εξαιρεθούν οι δερματικές παθήσεις) μπορούν να αποδοθούν στην απορρόφηση ουσιών από τους πνεύμονες.

2.2. Κατάποση:

Είσοδος τοξικών ουσιών στον οργανισμό μέσω της κατάποσης είναι δυνατή όταν οι εργαζόμενοι τρώνε ή καπνίζουν με λερωμένα χέρια ή γευματίζουν σε μη κατάλληλους χώρους όπου τόσο το φαγητό όσο και το νερό μπορούν να μολυνθούν από τις αιωρούμενες χημικές ουσίες.

2.3. Απορρόφηση από το δέρμα:

Η δερματική οδός είναι ένας σημαντικός, από την άποψη της επαγγελματικής υγιεινής, τρόπος εισόδου στον οργανισμό μιας χημικής ουσίας. Αν στο δέρμα υπάρχουν πληγές ή κοψίματα η χημική ουσία μπορεί να απορροφηθεί γρηγορότερα.

3. Βλαβερά αποτελέσματα των χημικών ουσιών:

Αποτελέσματα	Όργανα που παθαίνουν βλάβη
Ερεθισμός	Χέρια
Αλλεργία	Μάτια
Ασφυξία	Μύτη
Δηλητηρίαση	Δόντια
Καρκίνος	Πνεύμονες
Αλλοίωση μελλοντικών γενεών	Εγκέφαλος
Πνευμοκονίαση	Περιφερειακά νεύρα
	Καρδιά
	Συκώτι
	Νεφροί
	Οστά
	Αίμα

4. Τεχνικά μέτρα προστασίας:

4.1. Αντικατάσταση ή περιορισμός:

Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος μείωσης των κινδύνων από χημικές τοξικές ουσίες είναι η αντικατάστασή τους με άλλες μη τοξικές ή λιγότερο τοξικές.

4.2. Εγκλεισμός:

Η μέθοδος αυτή περιλαμβάνει εγκλεισμό της διεργασίας ή του μηχανήματος με σκοπό την παρεμπόδιση της διάδοσης της χημικής ουσίας στους χώρους εργασίας. Περιλαμβάνει επίσης απομόνωση της επικίνδυνης διεργασίας από τον υπόλοιπο εργασιακό χώρο.

4.3. Εξαερισμός:

Τοπικός: Χρησιμοποιείται για την απομάκρυνση του μολυσμένου αέρα παγιδεύοντάς τον στην πηγή του.

Γενικός: Χρησιμοποιείται για την αραίωση των βλαβερών ουσιών που βρίσκονται στον αέρα με την εισαγωγή ή/και την εξαγωγή αέρα στους χώρους εργασίας.

Το τοπικό σύστημα εξαερισμού είναι προτιμότερο από ένα γενικό σύστημα, γιατί κάνει καθαρό και υγιές το εργασιακό περιβάλλον και διακινεί μικρότερες ποσότητες αέρα με αποτέλεσμα να διατηρείται, αν υπάρχει, ο κλιματισμός στο χώρο.

5. Οργανωτικά μέτρα προστασίας:

Τα οργανωτικά μέτρα προστασίας πρέπει να λαμβάνονται από τη Διεύθυνση με σκοπό τη σωστή διαχείριση της υγείας των μαθητών/μαθητριών και εκπαιδευτικών:

- Πρέπει να εντοπίζονται οι επικίνδυνες χημικές ουσίες που χρησιμοποιούνται. Αυτές να συνοδεύονται απαραίτητα από τα Δελτία Δεδομένων Ασφαλείας.
- Όλα τα χημικά πρέπει να αποθηκεύονται σε ασφαλές μέρος (μη συμβατές χημικές ουσίες να μην αποθηκεύονται μαζί).
- Πρέπει να υπάρχουν και να τηρούνται διαδικασίες για ασφαλή μεταφορά, χειρισμό και χρήση των χημικών ουσιών.
- Πρέπει να διασφαλίζεται ένα καλό νοικοκυριό.
- Πρέπει να υπάρχουν και να τηρούνται διαδικασίες απόρριψης τοξικών ή επικίνδυνων αποβλήτων.
- Πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα ελέγχου του εργασιακού περιβάλλοντος.
- Πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα ιατρικής παρακολούθησης των εργαζομένων.
- Πρέπει να τηρείται αρχείο στο οποίο να φυλάγονται όλα τα δεδομένα και πληροφορίες για επίσης χημικές ουσίες καθώς επίσης και τα αποτελέσματα των περιβαλλοντικών και ιατρικών ελέγχων.
- Πρέπει να υπάρχει πρόγραμμα τακτικής εκπαίδευσης και επιμόρφωσης των μαθητών/τριών ώστε να αποφευχθεί αχρείαστη έκθεση σε επικίνδυνες χημικές ουσίες.

15. ΚΑΠΝΙΣΜΑ ΣΤΟΥΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ

Ο περί Προστασίας της Υγείας (Έλεγχος του Καπνίσματος) Νόμος του 2002(N.75(I)/2002)

Ο/η κάθε Διευθυντής/Διευθύντρια οφείλει, μετά από συνεννόηση με το προσωπικό του, να καθορίζει γραπτώς και να εφαρμόζει την νομοθεσία - πολιτική σχετικά με το κάπνισμα στη σχολική μονάδα.

Η πολιτική σχετικά με το κάπνισμα πρέπει να πληροί τις δύο πιο κάτω προϋποθέσεις:

- Στους σχολικούς χώρους ο διευθυντής μεριμνά για την τοποθέτηση ή τη διάθεση αντιγράφου της νομοθεσίας / πολιτικής που εφαρμόζεται για το κάπνισμα στους χώρους του σχολείου.
- Αναρτά σε περίοπτα σημεία των διαφόρων σχολικών χώρων ευανάγνωστες και ευδιάκριτες πινακίδες που υποδεικνύουν πως το κάπνισμα απαγορεύεται τόσο σε εκπαιδευτικούς όσο και σε επισκέπτες.

16. ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ

1. Απαιτήσεις ασφαλείας:

- 1.1. Το μηχάνημα πρέπει να είναι κατασκευασμένο κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην είναι αναγκαίο αργότερα να τοποθετηθούν επιπρόσθετες προφυλάξεις.
- 1.2. Όλα τα προστατευτικά μέσα/ προφυλακτήρες, οδηγίες συντήρησης και οδηγίες ασφαλείας πρέπει να συμπεριλαμβάνονται..
- 1.3. Το μηχάνημα πρέπει να είναι αρκετά ασφαλισμένο, ώστε ο χειριστής να μην τραυματιστεί έστω και αν η προσοχή του αποσπασθεί ή αν κάμει μια αντανακλαστική κίνηση.
- 1.4. Προφυλακτήρες ή καλύμματα που μπορούν να ανοιχθούν ενώ η μηχανή δουλεύει πρέπει να έχουν κλειδιά ή διακόπτες που να αποσυνδέουν την ηλεκτρική παροχή.

2. Κίνδυνοι από τα μηχανήματα:

- 2.1. Ακάλυπτα κινούμενα μέρη μηχανημάτων μπορεί να σε τραυματίσουν. Γι αυτό βεβαιώσου ότι υπάρχουν πάντα τοποθετημένοι κατάλληλοι προφυλακτήρες σε τέτοια επικίνδυνα σημεία.

- 2.2. Υπάρχουν μηχανήματα που μπορεί να προκαλέσουν βλάβη στην ακοή γιατί κάνουν υπερβολικό θόρυβο ή και άλλα στα μάτια σου γιατί εκτοξεύουν μικρά σωματίδια. Σε αυτές τις περιπτώσεις, πρέπει, εκτός από τον έλεγχο του κινδύνου στην πηγή του, να χρησιμοποιείς τα προστατευτικά μέτρα για την προσωπική σου προστασία (ωτοασπίδες, γάντια, μάσκα κτλ.)
- 2.3. Κίνδυνοι κτυπήματος, παγίδευσης, δημιουργία εκδορών μπορεί να παρουσιαστούν σε μηχανικά μέρη τα οποία κάμνουν παλινδρομική κίνηση όταν εξέρχονται από το κυρίως σώμα της μηχανής ή κινούμενα σημεία μηχανών τα οποία δεν είναι καλυμμένα.
- 2.4. Περιστρεφόμενοι άξονες μπορεί να προκαλέσουν παγίδευση με το πλέξιμο των μαλλιών ή χαλαρών ενδυμάτων.
- 2.5. Το κόψιμο του μετάλλου ή του ξύλου δημιουργεί μικρά σωματίδια (γρέζια, ροκανίδια) τα οποία είναι ιδιαίτερα επικίνδυνα για τα μάτια.

3. Προστασία και πρόληψη των ατυχημάτων:

3.1. Η προστασία και η πρόληψη των ατυχημάτων που οφείλονται σε επικίνδυνα μέρη μηχανημάτων μπορεί να επιτευχθεί με την χρήση των κατάλληλων προφυλακτήρων. Απαραίτητα χαρακτηριστικά ενός καλού προφυλακτήρα είναι:

- 3.1.1. Να παρέχει προστασία για τον χειριστή και όλα τα άλλα πρόσωπα που βρίσκονται κοντά στο μηχάνημα.
 - 3.1.2. Να είναι στερεής κατασκευής και να αντέχει σε όλες τις δυνατές εξωτερικές πιέσεις που μπορεί να υποστεί.
 - 3.1.3. Να επιτρέπει ασφαλισμένη και εύκολη προσπέλαση για συντήρηση.
 - 3.1.4. Να μην εμποδίζει την παραγωγή κατά τρόπο απαράδεκτο.
- 3.2. Προσεκτική συντήρηση των μηχανημάτων είναι επίσης μεγάλης σημασίας από απόψεως ασφάλειας της εργασίας. Ποτέ μην ελέγχετε ή διεξάγετε επιδιορθώσεις πάνω σε μια μηχανή ενώ αυτή βρίσκεται σε λειτουργία. Το καλύτερο μέτρο είναι να κλειδωθεί ο διακόπτης ή ο κινητήρας.
- 3.3. Να υπάρχουν συστήματα ασφαλείας που εμποδίζουν το ξεκίνημα από λάθος. Αυτό μπορεί να γίνει χρησιμοποιώντας κινητήρα ή διακόπτη που έχει σύστημα κλειδαριάς.

4. Διάφορα είδη εργαλείων:

Πολλά εργατικά ατυχήματα συμβαίνουν απλώς γιατί τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται δεν είναι κατάλληλα για τον σκοπό για τον οποίο χρησιμοποιούνται.

Εργαλεία κακής ποιότητας σπάζουν. Άλλος λόγος είναι οι ανεπαρκείς γνώσεις που προκαλούν την χρησιμοποίηση λανθασμένων εργαλείων όπως π.χ. σουηδικά κλειδιά χρησιμοποιούνται αντί των δακτυλιωτών ή των διχαλωτών για το σφίξιμο ενός παξιμαδιού.

Μερικά ψαλίδια τύπου Snip έχουν χερούλια που στο πίσω μέρος κλείνουν μεταξύ τους και τούτο μπορεί να προκαλέσει τραυματισμό από συμπίεση. Εργαλεία για σωλήνες με φαγωμένες σιαγόνες είναι φανερό πως είναι επικίνδυνα, όπως επίσης τα σφυριά με ραγισμένα χερούλια κλπ.

Να θυμάστε:

Μπορείτε να προλάβετε τα ατυχήματα χρησιμοποιώντας τα κατάλληλα εργαλεία για την κάθε δουλειά. Αυτά πρέπει να είναι καλής ποιότητας και να συντηρούνται καλά. Να αντικαθιστάτε τα εργαλεία προτού φθαρούν τελείως.

4.1. Εργαλεία με κτύπημα:

Σφυριά, κοπίδια, μάτσες κλπ. πρέπει να είναι κατασκευασμένα από σίδηρο κατάλληλης σκληρότητας.

Μανιταρώματα τα οποία μπορούν να ξεπεταχτούν και να προκαλέσουν τραυματισμό πρέπει να αφαιρούνται.

4.2. Κοφτερά εργαλεία:

Πρέπει να διατηρούνται κοφτερά. Ο κίνδυνος τραυματισμού είναι συχνά μεγαλύτερος από μη ακονισμένα εργαλεία παρά από τα ακονισμένα.

Τα εργαλεία που μεταφέρονται πρέπει να αποθηκεύονται κατά τρόπο που να μη μπορούν να προκαλέσουν τραυματισμό.

4.3. Μηχανοκίνητα εργαλεία χειρός:

Κατά κανόνα εμπεριέχουν μεγαλύτερους κινδύνους παρά παρόμοια εργαλεία τα οποία είναι μόνιμα τοποθετημένα και χειροκίνητα. Τα προστατευτικά παραπετάσματα δεν πρέπει να αφαιρούνται ή να παραμερίζονται.

4.4. Ηλεκτρικές συσκευές:

Τα ατυχήματα από τον ηλεκτρισμό μπορεί να προκληθούν από:

- 4.4.1. Την κακή χρήση των ηλεκτρικών συσκευών.
- 4.4.2. Την κακή κατασκευή και έλλειψη συντήρησης.
- 4.4.3. Την μη τήρηση βασικών κανόνων ηλεκτρικής ασφάλειας.

4.5. Ηλεκτροκίνητα εργαλεία χεριού:

Όταν αγοράζετε ηλεκτροκίνητα εργαλεία χεριού δώστε προσοχή στα πιο κάτω σημεία:

- 4.5.1. Να έχει σύρμα γειώσεως και όλα τα μεταλλικά μέρη που δεν μεταφέρουν ρεύμα να είναι αποτελεσματικά γειωμένα μέσω του συρματος, αν το εργαλείο δεν είναι διπλά μονωμένου τύπου.
- 4.5.2. Αν είναι διπλά μονωμένο εργαλείο, να έχει πάνω το κατάλληλο σήμα για το σκοπό αυτό. (δύο ομόκεντρα τετράγωνα).
- 4.5.3. Το καλώδιό του να είναι ορθά συνδεδεμένο με κατάλληλο ρευματολήπτη (φίσια) ο οποίος να έχει ασφάλεια (fuse).

Τα ηλεκτροκίνητα εργαλεία χεριού θα πρέπει να συνδέονται στην εγκατάσταση με κατάλληλα εύκαμπτα καλώδια τα οποία να έχουν όσο είναι πρακτικά δυνατό μικρότερο μήκος, δια μέσου κατάλληλου ρευματολήπτη (φίσιας) με ασφάλεια.

17. Εργαστήρια Σχεδιασμού και Τεχνολογίας

Τα μηχανήματα μπορεί να είναι πολύ επικίνδυνα. Γι αυτό ΠΟΤΕ ΜΗ χρησιμοποιήσετε ένα μηχάνημα, αν δεν έχετε διδαχτεί προηγουμένως την ασφαλή του χρήση.

Μερικά μηχανήματα είναι εξαιρετικά επικίνδυνα για να τα χειρίζονται μαθητές και ΜΟΝΟ εκπαιδευτικοί μπορούν να τα χειρίζονται με ασφάλεια (π.χ. δισκοπρίονο, ηλεκτρικό στριφτήρι).

ΓΕΝΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Μόνο ένα άτομο σε κάθε μηχάνημα
2. Χρησιμοποίησε τους προφυλακτήρες ασφάλειας
3. Χρησιμοποίησε τα προστατευτικά γυαλιά
4. Κάνε διπλό έλεγχο προτού αρχίσεις

ΔΡΑΠΑΝΟ

1. Συγκράτησε την εργασία σταθερά
2. Σφίξε την αρίδα προσέχοντας το κεντράρισμά της
3. Αφαίρεσε το κλειδί του σφικτήρα από το σφικτήρα
4. Χρησιμοποίησε τον προφυλακτήρα
5. Χρησιμοποίησε τα προστατευτικά γυαλιά
6. Κτύπα κέντρο στο σημείο που θα τρυπήσεις

7. Αν η εργασία είναι λεπτή, στήριξέ την σ' ένα κομμάτι ξύλο
8. Για τρύπες μεγάλου βάθους, ανασήκωνε την αρίδα κατά διαστήματα για να φεύγουν τα γρέζια
9. Οι αρίδες μεγάλης διαμέτρου χρειάζονται χαμηλές ταχύτητες
10. Οι αρίδες μικρής διαμέτρου χρειάζονται ψηλές ταχύτητες

18. Αίθουσα Οικιακής Οικονομίας

Σε κάθε αίθουσα Οικοκυρικών πρέπει να υπάρχουν:

1. Δεύτερη έξοδος κινδύνου (αν και εφόσον χρειάζεται)
2. Σύστημα εξαερισμού
3. Εστίες στο εργαστήριο
4. Διακόπτες επείγουσας ανάγκης
5. Εξωτερικός κλειστός χώρος φύλαξης των φιαλών υγραερίου
6. Σταθεροί πάγκοι εργασίας με κατάλληλο εξοπλισμό για τα εργαστήρια υφασματολογίας
7. Μεταλλικά πλέγματα ασφαλείας στα παράθυρα, φεγγίτες και πόρτες
8. Πυροσβεστήρες – FIRE BLANKETS
9. Φαρμακείο
10. Αναρτημένα σχέδια διαφυγής σε σεισμό και πυρκαγιά
11. Σύστημα ελέγχου καπνού, διαρροής γκαζιού και ηλεκτρισμού (βαλβίδες ασφαλείας)
12. Για κάθε ηλεκτρική κουζίνα ή κουζίνα γκαζιού, οι παροχές να είναι χωριστές (π.χ. 1 γκάζι για κάθε γκαζιέρα)

19. Εργαστήρια Φυσικής

Σε κάθε εργαστήριο Φυσικής πρέπει να υπάρχουν:

1. Δεύτερη έξοδος κινδύνου
2. Παρασκευαστήριο με ανεξάρτητη είσοδο
3. Σύστημα εξαερισμού στο εργαστήριο
4. Σύστημα εξαερισμού στο παρασκευαστήριο
5. Διακόπτες επείγουσας ανάγκης
6. Εξωτερικός κλειστός χώρος φύλαξης των φιαλών υγραερίου
7. Σταθεροί πάγκοι εργασίας με κατάλληλο εξοπλισμό
8. Μεταλλικά πλέγματα ασφάλειας στα πορτοπαράθυρα και φεγγίτες
9. Πυροσβεστήρες – FIRE BLANKET
10. Φαρμακείο
11. Σύστημα ελέγχου καπνού, διαρροής γκαζιού και ηλεκτρισμού
12. Γενικό σύστημα ελέγχου παροχής υγραερίου από τη θέση του εκπαιδευτικού
13. Αναρτημένα σχέδια διαφυγής των μαθητών σε περιπτώσεις κινδύνου (σεισμού, πυρκαγιάς)

20. Εργαστήρια χημείας

Σε κάθε εργαστήριο Φυσικής πρέπει να υπάρχουν:

1. Δεύτερη έξοδος κινδύνου
2. Παρασκευαστήριο με ανεξάρτητη είσοδο
3. Σύστημα εξαερισμού στο εργαστήριο
4. Σύστημα εξαερισμού στο παρασκευαστήριο
5. Εστία στο εργαστήριο
6. Γενικό σύστημα ελέγχου παροχής υγραερίου από τη θέση του εκπαιδευτικού

7. Ανεξάρτητος χώρος φύλαξης των αντιδραστηρίων
8. Διακόπτες επείγουσας ανάγκης
9. Εξωτερικός κλειστός χώρος φύλαξης των φιαλών υγραερίου
10. Σταθεροί πάγκοι εργασίας με κατάλληλο εξοπλισμό
11. Μεταλλικά πλέγματα ασφάλειας στα παράθυρα, φεγγίτες και πόρτες
12. Πυροσβεστήρες – FIRE BLANKET
13. Φαρμακείο
14. Αναρτημένα σχέδια διαφυγής των μαθητών σε περιπτώσεις κινδύνου (σεισμού, πυρκαγιάς)
15. Σύστημα ελέγχου καπνού, διαρροής γκαζιού και ηλεκτρισμού

21. ΕΛΕΓΧΟΣ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΛΕΩΦΟΡΕΙΩΝ

Μέσα στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της Αστυνομικής Δύναμης Κύπρου και του Τμήματος Οδικών Μεταφορών είναι:

- ο έλεγχος των εγγράφων των οδηγών και των οχημάτων τους
- ο έλεγχος της φθοράς των ελαστικών του οχήματος
- ο έλεγχος λειτουργίας των φώτων πορείας και των φώτων κατεύθυνσης κάθε οχήματος

Όποτε προγραμματίζετε σχολική εκδρομή, πρέπει να ειδοποιείτε έγκαιρα το Τμήμα Οδικών Μεταφορών, ώστε να διευθετούνται οι πιο πάνω έλεγχοι στα λεωφορεία που θα χρησιμοποιηθούν, πριν την έναρξη της εκδρομής.

Υπενθυμίζεται επίσης ότι ο κάθε επιβάτης θα πρέπει να έχει το δικό κάθισμα όπως προβλέπει η ασφαλιστική κάλυψη του οχήματος.

Κατά τη διάρκεια που τα λεωφορεία κινούνται οι επιβάτες θα πρέπει να είναι καθισμένοι στις θέσεις τους και να είναι προσδεμένοι με την ζώνης ασφάλειας.

Απαγορεύονται οι μετακινήσεις εντός του λεωφορείου.

Οι επιβάτες θα παραμένουν στη θέση τους μέχρι να σταματήσει εντελώς το λεωφορείο και δοθούν οδηγίες για αποβίβαση από τον εκπαιδευτικό.

Η επιβίβαση και η αποβίβαση από τα λεωφορεία πρέπει να γίνεται πάντα σε χώρο που προσφέρει προστασία σε όσους αποβιβάζονται ή περιμένουν να επιβιβαστούν σε αυτό.

Ποτέ στη μέση του δρόμου ή σε ανοικτό χώρο που πιθανόν να κινηθούν άλλα οχήματα.

**Η χρήση του Οδηγού Ασφάλειας και Υγείας
θα συμβάλει στη βελτίωση του περιβάλλοντος
εργασίας και θα μειώσει τις πιθανότητες
πρόκλησης ατυχήματος ή και τραυματισμού
στους εκπαιδευτικούς και μαθητές**